

— O, neen... gij had bezigheden in de stad en kondt uw dienaren niet begeleiden. Maar het is te verwachten, dat Isegrim zal trachten zijn dochter te verlossen.

— Daarom zal ze door soldaten overgebracht worden...

— Dat is uitmuntend ! Ze is een bijzondere heks, de dochter van den man, wiens aanhouding door de regering geboden wordt.

— Dat alles weet ik ook, merkte de schout koeltjes op.

Schuw keek hij op (blz 316).

Hij verliet de bank en ontbood den tweeden dienaar, die buiten de waag gewacht had. Jacqueline was spoedig gekleed. Ze scheen weer zeer uitgeput. 't Was of ze voor de beschuldigers steeds nieuwe kracht vond, waarop echter de reactie volgde. En moeizaam strompelde ze nu tusschen de dienaren naar de gevangenis terug. Op de Markt jouwde het volk haar weer uit... Ze was er thans ongevoelig voor. En in haar cel brak ze in hartstochtelijk weenen uit...

BIJ BEGGA.

Mannaert, de soldaat, die nauwelijks aan de galg ontsnapt was, volgde Bianca's raad en begaf zich naar een klein huisje nabij de vesten. Hij klopte en trad binnen. Bij een turfvuur zat een oude vrouw met scherp, mager wezen, waarin donker de nog levendige oogen fonkelden. De grijze lokken, die vroeger gitzwart geweest waren, hingen wild over de schouders.

— Wat wilt gij ? vroeg Begga, want zoo heette de bewoonster van dit ellendig verblijf.

Mannaert keek haar verlegen aan en stamelde :

— Bianca heeft me bij u gezonden...

— Bianca... Is zij uw lief misschien ?

— O, neen !

— Zij zwèrft nu met den een en dan met den ander. Och, ik was ook zoo, toen ik jong was... Ge komt zeker om een minnedrankje voor een schoone, die nu niet naar uw leugens luisteren wil... Als mannen van liefde spreken, liegen ze immers...

— Het is niet voor een liefdeszaak...

— Wat dan ?

— Mijn overste is boos op mij en wil mij in de eerste rangen van het leger stellen, wanneer we ten strijde moeten.... En dat zal spoedig gebeuren, want de wapenstilstand is geëindigd en dus de oorlog opnieuw begonnen. Men zegt, dat er elders reeds gevochten wordt.

— Dus uw overste wil u van de wereld doen verdwijnen.

Mannaert vertelde nu, wat de oorzaak van zijn ongenade was.

— Ik hecht aan het leven, vervolgde hij.

— Het is toch niet veel waard... maar ja, ge zijt jong...

— En ik vraag u een middel om mij onkwetsbaar te maken. Men zegt dat dit bestaat.

— Ja, het bestaat ! verzekerde Begga. Hebt gij geld ?

Mannaert tornde uit de voering van zijn wambuis een goudstuk... Begga's blik schitterde nog meer... En haar hand geleek een klauw, nu ze naar het goud greep...

— Ja, ik kan u helpen, zei de oude... Maar een vermaning. Ze hebben een heks gevangen genomen, hé ?

— Ja... Ze zit in den kerker...

— En ze zal verbrand worden.

— O, natuurlijk !

— Ik ben geen heks... Ik ben met mijn macht geboren en heb met den duivel geen uitstaans. Maar de heeren zouden anders kunnen oordeelen... Daarom moeten allen, die ik help, eerst zweren, dat ze me nooit zullen verklappen... Zeker veel soldaten en burgers komen naar me om zalfjes en minnedranken. Dat is algemeen bekend en daarvoor zal men mij niet lastig vallen, doch hen, die ik anders bijsta, moeten zulks geheim houden !

— O, dat zal ik doen ! verzekerde Mannaert.

Begga haalde een koperen kruisbeeld uit een kasje en daarop liet ze den sukkelaar zweren, aan niemand mede te deelen, hoe en door wie hij geholpen was geworden. Dan leidde ze hem in een achterkamertje. Het was er donker, maar Begga stak een lange kaars aan. Mannaert huiverde. Hier bemerkte hij twee doodskoppen, allerlei bokalen en fleschjes, opgezette dieren, terwijl een zwarte kater miauwend de oude tegemoet trad.

Mannaert moest plaats nemen op een laag bankje. Begga nam nu een flesch van een schab en goot een rood vocht in een bokaal. Ze mengde dit met een poeder en het vocht werd zwart. Eebiedig bevreesd zag de soldaat

toe. Hij had alle vertrouwen in het wijf en hij luisterde vervolgens naar de vreemde woorden, welke zij sprak. Dit duurde eenige minuten. Dan zank Begga in een zetel neer en sloot de oogen. De kater sprong op haar schoot.

Eindelijk stond Begga op en ze fluisterde Mannaert wat in het oor. De soldaat ontstelde zichtbaar.

— Is dat het middel ! riep hij uit.

— Ja... dat en geen ander...

— Maar zoo iets doen...

— Gij kunt het laten en dan sterven bij den eersten veldslag. Ge hebt mij raad gevraagd en ik geef u dien. Dank aan alles, wat ik vooraf deed, kan het middel niet falen. Gebruik het en ge zult onkwetsbaar zijn. Durft ge niet, het is uw zaak ! Ga nu heen en denk aan uw eed...

— Maar weet ge niets anders ? vroeg Mannaert, die bleek geworden was.

— Neen ! Vertrek... ik heb ander werk !

Onder den indruk blijkbaar van het gehoorde, verliet Mannaert het huisje. Hij scheen diep teleurgesteld en mompelde :

— Neen, dat middel durf ik niet aanwenden. Het is heiligschennis... en ik zou er voor boeten... O, had Begga mij toch anders geholpen !

Al dwalend kwam hij op de markt. Hij zag er een groote menigte, die nieuwsgierig toekeek, hoe soldaten een kar omringden, waarop Jacqueline, de heks van Nieuwpoort, lag. De ongelukkige werd naar Nieuwpoort overgebracht. Een sterke afdeeling krijgslieden ging het voertug vooraf, een ander volgde. Jeronimo d'Alleiro zat te paard en schreeuwde allerlei bevelen. Plots zag hij Mannaert.

— Hier, lammelig ! riep hij hem toe.

Bevend naderde de soldaat.

— Gij gaat mee naar Nieuwpoort, beval d'Alleiro. En ge stapt geheel vooraan. Dan is misschien bij een overval het eerste schot voor u. Ha, ezel, ik heb mijn bedreiging niet vergeten. En nu op uw plaats !

Sidderend deed Mannaert, wat de hoofdman begeerde.

De stoet vertrok. Ook Prijcke vergezelde hem. Men verliet de stad. De weg lag daar eenzaam en verlaten...

EEN VREESELIIK BESLUIT.

De Spaansche soldaten uit Veurne hadden de samenzweerdere in hun onderaardsch verblijf niet ontdekt.

Wouter van Dillen was heengegaan... Isegrim bleef in sombere stemming bij zijn mannen. Hij dacht aan Jacqueline. Een zijner bespieders had hem gemeld, dat zijn dochter in de heksenwaag gewogen geworden was.

Die mededeeling maakte op Isegrim een geweldigen indruk. Men was dus reeds begonnen met de rechtspleging, welke zoo monsterachtig was... Men had de handen geslagen aan zijn kind... haar uit de gevangenis voor een wreeden heksenmeester gesleurd... Dat was de aanvang der marteling. De vader begreep het wel, hoe dat wegen 't zedelijk gevoel van Jacqueline,

haar eerbaarheid schokken zou. En dan de pijniging... en ten slotte het vuur. Zou men mijn arme dochter te Veurne houden ? vroeg hij zich af.

Zoo zat hij in zijn droevige gepeinen, toen een schildwacht baron van Wimpele uit Winoxbergen binnen leidde. De edelman was diep ontroerd en drukte Isegrim innig de hand.

— Gij acht mij zeker wel nalatig, zei hij. Ge hadt Jacqueline onder mijn hoede gesteld... en nu is zij in de macht van uw ergste vijanden.

— Mijn vriend, hoe alles gebeurd is, weet ik niet, doch u treft geen schuld, daarvan ben ik overtuigd, antwoordde Isegrim.

— Jacqueline heeft stil onze woning verlaten... Ze liet een briefje voor mijn dochter achter, waarin ze schreef een wandeling te willen doen. Ze zou tegen den avond terug zijn... Maar ze verscheen niet. Ge kunt u mijn angst voorstellen. Ik ben dadelijk op zoek gegaan, in en rond de stad. Het was een moeilijke taak, want ik kon niet openlijk naar Jacqueline vragen. Den volgende morgen zette ik mijn nasporingen voort.. Eindelijk hoorde ik de gruwelijke tijding... En nadien heeft de schout van Loo mij zelf verteld, hoe hij Jacqueline ontdekte....

Baron van Wimpele verhaalde nu al de bijzonderheden der aanhouding.

— Mijn kind is te medelijdend en barmhartig geweest, zei Isegrim. Ze verloor Adelida Prijske en nu heb ik voor haar geen gijzelaarster meer. Men zal haar niet de deernis betoonen, welke zij aan den dag legde... 't is verschrikkelijk... En ik sta machteloos !

— Ik ben ook nog gekomen, om met u te bespreken, hoe ik mijn invloed zou kunnen aanwenden ten gunste van uw dochter.

— Op geenerlei wijze ! Verdedigt ge Jacqueline, dan zal men u van hekserij betichten ! Zoo is de vervloekte geest in dit land. En ik verneem, dat een andere bedrieger, de zoogenaamde Ahasverus, de menigte tegen haar ophitst.

— Men spreekt veel over dien gast!

— Een avonturier natuurlijk, die het domme volk uitbuit.

— En niet alleen het volk, doch ook de magistraten verschalkt!

— Magistraten ? Slaven van den Spaanschen bezetter...

Nog waren beide vrienden in gesprek, toen haastig een bode binnentrad en tot Isegrim zei :

— Hoofdman, men brengt de jonkvrouw uit Veurne naar Nieuwpoort.

Jacqueline's vader sprong wild op.

— Nog één kans ! riep hij... Waar zijn ze ?

— Ze verlieten juist de stad... Maar helaas, heer, er is een sterk geleide van soldaten... Meer dan honderd !

— Meer dan honderd... voor een meisje ! Maar 't kan me niet schelen, ik ga ze bevechten !

Laurens, de luitenant, kwam voor zijn overste staan.

— Heer, sta me toe, een woord te zeggen, sprak hij.

— Er is geen tijd !

— Heer, denk aan uw eed !

Dat maakte toch indruk op Isegrim.

— Ha, mijn eed... stamelde hij.

— Met u staat of valt gansch onze onderneming in Vlaanderen, hernam Laurens. Gij kent alle maatregelen... in u hebben de vrienden elders vertrouwen... Moest gij gedood worden, want gevangen zoudt ge u niet laten nemen, dan spat het bondgenootschap uiteen. Gij hebt gezworen niets anders te behartigen dan die algemeene zaak... Zelf heb ik dit nu ingezien... Gij kunt niet aan den aanval deel nemen....

Isegrim zonk wanhopig op zijn stoel terug en kloeg :

— Mijn arm kind !... Het is waar, Laurens, wat ge zegt...

Doch weer rees hij op en kreet :

— Wat let mij Vlaanderen, als ze mijn kind willen martelen ? Kan ik hier laf neer zitten, wanneer Jacqueline tusschen haar beulen op een boog-scheut van hier voorbij trekt, op weg naar pijnbank en brandstapei ? Ik wil gaan... en kan ik haar niet verlossen, dan dood ik haar en mij zelf door een kogel. Ze zal gelukkig sterven !

— Meester ! zei Laurens. Uw eed...

— En mijn kind ?

— Wij zullen immers gaan en ik voer de mannen aan. Moest ik vallen, een ander kan gemakkelijk mijn plaats vervullen, maar niet de uwe !

— Ik zal mijn leven niet wagen, maar het behouden voor de zaak. Toch wil ik mijn dochter uit de macht der beulen bevrijden... Ik schiet haar neer...

— Uw eigen kind ! riep baron van Wimpele uit.

— Maar bij alle Heiligen, begrijpt ge me dan niet ? Haar levend te verlossen is onmogelijk... Welnu, dan moet ik haar anders een vreeselijk lot besparen ! Ha, ze zullen haar niet de kleeren van het lijf rukken, de Satansche wreedaards. Ze zullen haar jong, schoon lichaam niet met hun cynische blikken beschouwen, onderzoeken en schenden, mijn kind zal zich niet kronkelen in 't vuur... Een schot uit mijn pistool, uit een verdoken plaats gevuurd, maakt nu een einde aan haar lijden ! Ik schijn laf, dat ik me zelf niet kan vertoonen... Doch Laurens heeft me aan mijn eed herinnerd... en ik zal mijn leven dan offeren voor de goede zaak... Laat me nu gaan !

— Het is verschrikkelijk ! hernam baron van Wimpele....

— Moet ge mij dat zeggen ? Maar kent gij een ander middel ? O, ik zal mij moeten beheerschen, om juist te mikken op het hart van mijn geliefd kind... Doch de beulen zullen Jacqueline niet hebben... Zij zal niet sterven als Marietta... Mannen, gij blijft hier ! Dat alleen Laurens en de bode mij vergezellen !

— Maar, vriend... zei de baron zacht...

— Geen woorden meer ! Eén daad nu... Mijn schot zal er een zijn uit medelijden... Jacqueline zal begrijpen wie het gelost heeft, en me zegenen in haar laatsten snik... en God zal het mij vergeven...

Isegrim stootte zijn vriend af. Hij greep zijn pistolen en zag ze na. Tranen welden op, leekten langs zijn wangen... Ieder had diepe deernis met hem.

— Kom, we gaan... zei hij. Mannen, bidt voor mijn dochter !...

Baron van Wimpele greep den hoofdman bij den arm.

— Is er dan geen ander middel ? vroeg hij. O, uw kind dooden...

— Een verschrikkelijk offer voor mij... maar het moet !... Weerhoud me niet langer.

Driftig rukte Isegrim zich los. Hij snelde naar de uitgang, bewoog het beeld en verliet met Laurens en den bode den kelder. De mannen hoorden hem zuchten:

— Meester, als we toch eens een aanval waagden, sprak Laurens.

— Ge hebt me aan mijn eed herinnerd. Gij en anderen zijt niet in mijn dienst, doch indien van onze zaak, ons bondgenootschap, van Vlaanderen. Ik mag voor een persoonlijke kwestie niet over uw leven beschikken... Ik ben zwak geweest... maar nu staat mijn besluit vast. Zal het geen barmhartig schot zijn?

— Ja... maar...

— Maar, wat? Jacqueline zal sterven... Ook dat is erg en ge weet niet, hoe mijn hart nu schreit. Ge kunt niet voelen, welk een gang dit is... Jacqueline zal sterven, maar zonder pijn en snel... En anders... hoe lang zal haar doodsstrijd dan duren bij de beulen? En alles, wat haar dood vooraf gaat! Ha, ze jubelen, omdat de heks van Nieuwpoort gevangen is... Maar ik bevrijd haar, Laurens, help me nu...

— Hoe, heer?

— Door me te zeggen, dat ik gelijk heb, het eenige middel te gebruiken, waarover ik nog kan beschikken.

Isegrim rechtte het lijf. Hij overwon zijn zwakheid, die hem eerst deed wankelen op den weg door de duinen. De mannen sloegen een pad in. Snel gingen ze dan over een bevroren plas. Na een half uur bereikten ze de ruïne van een hoeve, die vlak aan den weg stond.

— Hier hebben we een geschikte plaats, zei de hoofdman.

— Ja, ik had er ook aan gedacht...

— Door de gang kunnen we ontsnappen...

Ook deze boerderij had aan de abdij behoord. En de monniken bouwden in hun tijd kloeke kelders tegen de zilte van den grond. Een dezer kelders liep met een gang naar een kanaaltje. Daardoor en verder over het ijs konden Isegrim en zijn mannen vluchten na het schot... Ze wilden immers het leven behouden voor den strijd, die hen weldra opeischen zou.

— Door deze opening kan ik schieten, hernam Isegrim. God geve, dat mijn hand vast zij... en niet beve... Ik doe immers geen moord, maar ik help mijn arm kind... O, waartoe ze een vader dwingen! Maar ik mag daarover niet denken... Ze zullen Jacqueline niet martelen en verbranden!... Ze zal niet behoeven te blozen, want de beulen zullen de gelegenheid niet hebben haar te behandelen als een slet...

De mannen wachtten nu. Ook Laurens en de bode verkeerden in vreese-lijke spanning... Ze hadden diepe deernis met hun meester... Ze zagen hoe Isegrim de lippen bewoog. Gewis bad hij. O, wat moest er in zijn hart omgaan!

Naast hem lagen de geladen pistolen en de kogels waren bestemd voor zijn kind, dat hij zoo innig beminde... Hij verbeidde Jacqueline... om haar 't leven te benemen.

— Maar uit barmhartigheid, zei Laurens bij zich zelf. O ik kan veel vertellen... maar zoo iets heb ik nimmer gehoord...

Traag kroop de tijd voorbij...

— Zouden ze niet komen? vroeg Isegrim... Ze kunnen een anderen weg volgen...

— Neen, heer, verzekerde de bode, toch niet met een voertuig...

— Is mijn dochter op een kar?

— Ja...

— Met een huif?...

— Neen...

— Anders kan ik haar niet treffen! Och, neen, er is geen huif... de heks van Nieuwpoort moet immers ten toon gesteld worden aan het domme volk. Weer ging eenige tijd voorbij... De bode was op verkenning geweest. Hij sloop binnen en zei ontroerd:

— Ze zijn ginds, heer!

Isegrim kreeg een schok. Hij loerde naar buiten.

— Ja, daar zijn ze, mompelde hij. O... mijn kind... Uw vader wacht op u met 't pistool... Maar gij zult mij in uw laatste snik danken... God ontvangt u in Zijn genade en liefde...

Isegrim was zeer bleek... Star keek hij voor zich. Hij klemde zijn wapen in de handen...

— O, mijn God, geef mij ruste! bad hij. Mijn hand heeft nog te veel... Gij weet, wat mij drijft... U sta ik mijn kind af... bij U alleen zal Jacqueline veilig zijn...

En hij wachtte. Plots hoorden ze geweldig gerucht. De bode keerde weer.

— Heer, men valt de soldaten aan, zei hij... 't Zal Jozef zijn...

— Kom, we snellen onze vrienden ter hulp! riep de hoofdman.

Maar Laurens versperde hem den weg.

— Neen, heer, gij niet! verklaarde hij. Denk aan uw eed... ge zoudt wroeging hebben...

— Laat me door! gebod Isegrim. O, mijn kind...

Snikkend noemde hij haar naam.

— Neen, heer... gij kunt uw leven niet wagen! wedervoer Laurens.

— Laat me door!

En Isegrim dreigde met zijn pistool.

— Goed... schiet me dan eerst neer, maar zoo lang ik leef, zal ik u voor verraad behoeden...

— Verraad!

— Als gij uw eed schendt, u zelf nu laat dooden, en aldus het bondgenootschap onmogelijk maakt, pleegt ge verraad! Hier kunt ge ontkomen, ginds niet!...

Isegrim liet den arm zinken. Weenend leunde hij tegen den muur...

— Laurens, gij hebt gelijk! stamelde hij... Maar Jacqueline.

— Ginds strijdt men voor haar en mislukt het, dan kunt gij op deze plaats uw eigen plan volvoeren.

Ze hoorden schieten, tieren en schreeuwen.

— O, God, help onze vrienden... verlos mijn kind! smeekte de vader. Het vuren hield op. De bode was weer buiten en keerde terug.

— Mislukt! zei hij somber. Er liggen vrienden dood... en anderen moeten vluchten...

— Dan het genadeschot ! sprak Isegrim.

Hij verhardde zich, snakte zijn pistool op en stelde zich voor de opening.

— Komen de soldaten door ? vroeg hij.

— Ja, heer...

— Laurens, neem ook uw pistool !

— Waarom, heer ?

— Vuur met mij mee... En mik goed... Ik, de vader, vraag het u...

Dan is er meer kans Jacqueline te treffen...

Zijn stem stokte bij die woorden. Ze klonken zoo wreed, maar ze waren toch door medelijden ingegeven...

— O, heer... ik !... stotterde Laurens.

— Ja... uit deernis... Laurens... O, ik smEEK er u om... Mijn hand is niet vast... Vlug, daar zijn ze...

Laurens nam zijn wapen...

Men zag nu eerst een afdeeling soldaten. Ze lachten en spotten om den vergeefschen aanval. Dan kwam de kar... Maar de vader zag zijn kind niet... Jacqueline lag op den bodem... Uitgeput was ze daar neergezonken...

— O, mijn God... toon mij mijn kind ! smeekte Isegrim...

De oogen schenen hem in 't hoofd te branden...

— Jacqueline ! riep hij luid door de opening.

En de vermoeide hoorde dien kreet en herkende de stem... Plots rees ze op. Haar beeldschoon gelaat verscheen boven den wand van het voertuig.

En de vader loste zijn wapen...

— Kom nu... geen oogenblik verliezen ! drong Laurens aan. Gij hebt haar geraakt...

— Ja, ik zag mijn kind vallen...

— De soldaten snellen reeds hierheen... In Godsnaam... hoofdman... onze zaak... uw eed...

De luitenant en de bode sleurden Isegrim mee in den kelder... 't Was hoog tijd. Woedend drongen de Spanjaarden in de ruine... Ze zagen niemand. Aarzelend stonden ze aan de kelderopening... Plots kon daar uit de dood hun tegen loeren... Mannaert was hier ook. Bij den aanval daar straks had een kogel hem in den arm gewond. D'Alleira dwong hem op zijn post te blijven, maar de Spaansche officier bleef nu voorzichtig buiten de hoeve.

— Vooruit in den kelder ! riep een sergeant...

Hij gaf Mannaert een duw. De dompelaar rolde van de trappen. Beneden was het pikdonker... Anderen volgden nu. Men sloeg vuur en maakte licht... Maar van Isegrim en zijn vrienden was niets meer te bespeuren...

Laurens en de bode waren met hun meester tot aan het kanaaltje geraakt...

— Ik heb mijn kind gedood... ik zag Jacqueline vallen, herhaalde Isegrim telkens.

Hij scheen nu waanzinnig. Soms wilde hij terug... maar zijn mannen dreven hem voort. Op handen en voeten kropen ze over het ijs, verborgen door de hooge oevers. Dan verdwenen ze achter een dijk.

— Ik heb mijn dochter gedood, zei Isegrim weer... ik zag haar vallen ! Laat me nu even neer zitten...

Hij zonk tegen de helling van den dijk en schreide hartstochtelijk... Laurens en de bode hielden zich op eenigen afstand. Ze waren op hun hoede voor achtervolging... Maar in de verte bemerkten ze de groep soldaten, die hun weg voort zetten.

Isegrim stond op. Hij had zijn tranen afgeveegd.

— Vrienden, zei hij, ik moet me beheerschen... Mijn leven behoort nu uitsluitend aan Vlaanderen. Marietta en Jacqueline zijn beiden dood... ik sta alleen... Laat ons naar de mannen gaan...

Maar plots rees bij den vader de twijfel...

— Zou Jacqueline wel dood zijn? vroeg hij... Heb ik haar goed geraakt?... O, waarom sleurde gij mij zoo haastig weg?

— Omdat de Spanjaarden op ons toeliepen, heer!

— Ik zag Jacqueline vallen... Maar misschien heb ik haar slechts gewond... Ach, dan is ze niet verlost en ik heb zelf haar lijden verergerd... Mijn hand beefde zoo... ik kon niet juist mikken... Ik wil zekerheid hebben!

— Heer, ik zal op onderzoek uit gaan! beloofde de bode.

— Ja, dat is goed, beaamde Laurens. Meester, gij kunt u thans bij Nieuwpoort niet wagen.

De luitenant begreep wel, dat Isegrim dan zich zelf vergeten en den vijand recht in de armen loopen zou.

De bode scheidde zich van hen af. Hij sloop naar de plaats, waar de eerste aanval plaats gehad had. Hij schrok. Aan een boom hing een man met het hoofd naar beneden... Nog leekte bloed uit vele wonden...

— Jozef! riep de bode uit, den voormaligen schoutsknecht van Nieuwpoort herkenkend.

Hij wilde het lichaam van den tak losmaken...

— Wacht, ik zal u helpen, zei eensklaps iemand, die als uit den grond oprees.

De bode herkende een hunner mannen.

— Jozef had ons gevraagd om de jonkvrouw te bevrijden, vertelde deze. We lagen op den loer... Maar ze waren met te velen. Toch wilde Jozef den aanval doen... Hij luisterde niet naar ons. We zagen de onmogelijkheid van het stuk wel in... Jozef liep als een waanzinnige op de kar toe. Hij werd dadelijk doorstoken. Wij schoten ook, maar moesten de vlucht nemen. Waarom ons noodeloos laten afmaken!

— 't Was een dolzinnig werk... Maar Jozef zou voor Jacqueline alles gewaagd hebben...

Zoo sprekende haalden de mannen het lichaam van den boom.

— Hij leeft nog! riep de bode uit, want hij had een zacht gekreun gehoord.

— Ja, stemde de helper toe, ik zie beweging aan zijn oogen... We moeten onzen vriend ergens binnen brengen. Laat ons een baar maken van takken.

Dadelijk stelden ze zich aan 't werk... Maar toen ze een soort van mat vervaardigd hadden, scheen bij Jozef alle leven geweken. Toch voerden de makers hem heen. Ze torsten hun zwaren last naar den kelder. De heemeester, die Wouter van Dillen verzorgd had en nu ook aanwezig was, onderzocht den voormaligen schoutsknecht.

— Dood ! klonk het somber... Er kan nog leven geweest zijn, toen gij hem vondt, maar het was de laatste sprinkel. De Spanjaarden hebben zijn lichaam doorkerfd...

Isegrim trad nader.

— Goede, goede Jozef ! zei hij met een snik. Eens waart gij de trouwe dienaar van mijn vrouwe en nu hebt ge uw leven gegeven voor mijn kind...

Hij knielde bij het lijk neer en bad. Het was plechtig stil in den kelder. Menigeen vouwde een wijle de handen...

De bode sloop weer heen. Hij had immers nog een zending... Hij moest onderzoeken, of de vader zijn dochter gedood had... 't Zou een gevaarlijke tocht zijn naar Nieuwpoort...

BIJ DE GELIEFDE.

Agneta van Ramsdijk zat in de groote, holle kamer, zeer spaarzaam verlicht door een enkele kaars, want haar gierige oom vond zulks al zeer voldoende...

De jonkvrouw verwachtte nog bezoek. Pol van Rooze had laten weten, dat hij zou komen, zoodra de heks van Nieuwpoort hem was overgeleverd.

Agneta mijmerde... De heks van Nieuwpoort... ha, ze haatte die booze vrouw. Zij was het immers, die Wouter van Dillen tot zedeloosheid en moord aangezet had...

Wouter van Dillen... O, ze zou hem verkozen hebben boven van Rooze... Aan zich zelve wilde ze dat wel bekennen. Maar Wouter had zich harer onwaardig gemaakt. Ze verontschuldigde hem nu toch. Hij was onder booze macht geraakt. En Agneta bekloeg hem...

Maar nu was haar besluit genomen. Pols benoeming tot schout van Nieuwpoort had bij haar oom de laatste bezwaren weggenomen... Baron van Ramsdijk zou het huwelijk goed keuren...

De vrek trad de kamer binnen.

— Het is hier eigenlijk toch te licht, bromde hij. Waarom koopt Fien zulke groote kaarsen...

— Maar oom toch...

— De meid is te verspillend... We konden het best met een kleinere kaars doen. Wat denkt ge ! De tijden zijn duur en het wordt nog slechter... Het is weer oorlog en de woekeraars maken er gebruik van om dadelijk alles weer op te slaan. Ik ben van zin, om Johannes weg te doen... Een koetsier is overbodige weelde. De kerel eet voor vier en dan zulk hoog loon.

— Niemand zou u voor dat loon willen dienen, oom !

— We hebben ook niemand noodig om ons te dienen buiten Fien en die kan meer werken. Ze zit dikwijls met de handen over elkaar in de keuken.

— Maar oom, hoe kunt ge dat zeggen !

— O, is het niet waar misschien ! Ik loer dikwijls in de keuken... Ik heb opzettelijk een gaatje in de deur gemaakt. Ge moet haar dat niet vertellen.

— Fien heeft een zware taak en ik begrijp niet, dat ze hier zoo gewillig blijft...

— Ik wel ! Ze heeft bij ons een lui, lekker leventje... Maar gij spreekt me altijd tegen. Gij zijt niet spaarzaam...

— Oom, we moeten nog eenige kaarsen ontsteken, hernam Agneta, zonder naar de aanmerking te luisteren.

De baron stak verschrikt de handen omhoog en riep :

— Wat, nog kaarsen ontsteken ! Maar wordt gij zinneloos ! Zoo het geld verbrassen... Ge brandt daar al zoo'n groot vuur ook...

— En ik ril soms van de koude...

— Wikkel u dan in een deken ! We moeten zuinig zijn met het hout.

— Straks komt jonker van Rooze. We kunnen hem toch zoo niet ontvangen.

— En waarom niet ! Als we hem overdaad toonen, zal hij hooge eischen stellen over uw bruidschat. We moeten ons arm voor doen. Ei, zoo, komt hij vanavond nog ! Wel, dat is goed... Hij is nu schout van Nieuwpoort en gij kunt van hem alles verkrijgen, wat ge begeert. Vraag hem, elken avond twee schoutsknechten te sturen. Die kunnen hier de wacht houden, want de roovers laten weer veel van zich spreken. Gisteravond werd nogmaals een reiziger bij Sint Pieterscapelle aangerand... En de booswichten zouden bij ons wel durven inbreken. 't Is Pols plicht u te laten bewaken. Hij zal dat natuurlijk gaarne doen... Die kerels kunnen thuis eten, voor ze naar hier komen. Ik heb boven nog oude soldatenmantels liggen en, als zij die aandoen, behoeven we voor hen geen vuur te maken.

— En de mannen hier laten dood vriezen !

— Die kerels zijn gehard tegen alle weer !

— Maar oom, ik zal daarover niet met Pol spreken. Hij mag geen mannen afstaan tot zulk een persoonlijk doel...

— Een schout doet wat hij wil ! En Pol is een boezemvriend van den kommandant. O, nu het oorlog is, zal ons dat zeer te pas komen... Dank aan van Rooze worden wij voor overlast van soldaten, inkwartiering, rekwisities en zoo al gespaard... Agneta, vraag, dat Pol u doe bewaken... We zullen dan voor die knechten wat vuur in den keukenhaard aanlaten.

— Als de tijden zoo onveilig zijn, zouden wij beter binnen Nieuwpoort gaan wonen. Gij hebt daar een huis staan.

— Dat ik nu duur verhuur...

— Maar de menschen gaan er uit...

— O, dadelijk zal een ander het betrekken. En ik kan de pacht opslaan, want nu mag ik een oorlogsprijs stellen.

De jonkvrouw dacht aan de woekeraars, waarover haar oom geklaagd had... Maar ze verzwegen haar overwegingen.

— Agneta, ik heb boven nog een eindje kaars... ik zal het ook in den kandelaar zetten, als ge aan Pol om bijzondere bewaking vraagt. Wacht, ik zal het halen en ge kunt het ontsteken, als ge den klopper op de deur hoort, ofschoon het geldverspilling is...

— Oom, ik kan dat niet aan Pol vragen.

— Dan doe ik het...

— Maar huur eenige wakers...

— Geld uitgeven, als we hulp kosteloos kunnen krijgen ! Waar zijn uw zinnen ! O, gij zult nog in armoede sterven ! Maar dan moet ge bij mij niet komen klagen ! Ik heb u genoeg vermaand.

Van Ramsdijk ging verstoord heen. Even trad hij in de keuken...

— Maar mijn Hemel, het is hier een vuur als in een smidse ! riep hij nijdig uit.

— Wilt gij u laten verstijven als een stok, ge moet het weten, maar ik vries niet dood ! antwoordde Fien, de meid, op ruwen toon.

— Ge stookt me arm...

— Hout uit uw park... en, als ge het inzamelt, neemt ge er van uw buurman nog wel wat bij...

— Omdat het over mijn haag gevallen is... en ik heb het recht, het dan te sprokkelen.

— Behalve, dat ik u gisteren nog uw langen arm door een gat van de haag zag steken...

— Die buurman laat het kostbare hout omkomen. Dat is jammer en zonde...

— Grol dan niet, als ik mij wat verwarm in dit barre winterweer.

— Gij kondt wel bij Agneta gaan zitten. Dat zou vuur en licht sparen...

— Ik bij de jonkvrouw zitten, als haar liefje komt... Ze zouden me buiten kijken...

— Ge kondt tijdens het bezoek heen gaan...

— En wat dansen, om me zoo lang warm te houden... Neen, neen... de jonkvrouw hoort in de kamer en ik in het salon... En, als zij daar vrijen, wel, kom gij dan wat naast mij zitten...

Fien keek van Ramsdijk lachend en lonkend aan. De vrek werd rood. De meis rees op en streelde hem onder den stoppelingen, scherpen kin.

— We zouden het best met elkaar vinden, fleemde ze. En als ik uw vrouwtje ben, moet ge me immers geen loon meer betalen...

't Was of van Ramsdijk neiging had zijn magere armen om de mollige meid te slaan, maar snel trok hij zich dan terug.

— Hij durft weer niet, spotte Fien...

De baron verliet de keuken. Hij streed tegen de verleiding.

— Toch krijg ik hem in mijn net, mompelde de dienstbode. Ik wil zijn goud hebben.

Een wijle zat ze peinzend bij den haard. Dan stond ze op... Ze begreep, waar van Ramsdijk zich nu bevond. Ze wilde hem weer bespieden... Stil opende ze een deur en daalde dan eenige treden af... In een keldertje zat de gierigaard; hij telde goud... Fien loerde door een reet... Ze zuchtte diep... Van Ramsdijk moest dat hooren... Schuw keek hij op... De meid zuchtte opnieuw... Ze wist, dat ze aldus haar meester angst aanjoeg. Dan hield ze zich eenigen tijd stil... Van Ramsdijk telde voort. Na een poos zuchtte Fien weer, zwaarder nu dan daar straks... Dan keerde ze naar boven terug.

— Nog eenige avonden die komedie... en ik sla mijn grooten slag, mompelde ze... De vrek verbindt zich met al zijn goud aan mij... Pol van Rooze zal het niet binnen grabbelen... Ik weet wel, waarom hij Agneta wil huwen...

In de sombere kamer bleef de jonkvrouw op haar verloofde wachten, want zoodanig kon ze den nieuwen schout van Nieuwpoort thans wel noemen

En toch maakte die gedachte haar zeer weemoedig. Telkens verscheen voor haar geest het beeld van Wouter... En ze had deernis met zijn familie. Ze wist, hoe het gezin door Roger opgenomen was. Ze had gaarne Livina bezocht, doch durfde niet... Ze moest voor de familie wel een aanklaagster gelijken ! En dan nog... Wouter had van Rooze beschuldigd... Pol zou haar echtgenoot worden... Zij kon nu niet vriendschap bewijzen aan de van Dillens. De menschen zouden zulks niet begrijpen...

Wouter ! O, ze had zoo naar zijn terugkeer verlangd ! En hij was uit Engeland gekomen... Maar dan... Ze moest er niet meer aan denken. Van Rooze werd haar man en ze diende Wouters beeld te bannen... Van Rooze zou haar bevrijden uit dit somber huis, waar ze altijd maar het gebrom en gekrakeel van haar gierigen oom hoorde en armoede leed. Ze verlangde naar een andere omgeving, een nieuw bestaan.

De klopper bonsde op de voordeur... Agneta sprong op en snelde uit de kamer.

— Blijf maar, Fien, ik zal open doen ! riep ze.

Ze ontsloot de zware deur. Een man, in een mantel gehuld, den hoed diep over de oogen, trad vlug binnen en zonder iets te zeggen, duwde hij het verraste meisje in de kamer. Daar wierp hij zijn hoed neer.

— Wouter ! kreet Agneta ontsteld.

— Ja, ik ben het... Vergeef me, dat ik hier zoo onbeschaamd binnendring, maar ik moet u spreken...

Zenuwachtig staarde ze hem aan, als nog niet begripend... 't Was haar als een spookverschijning.

— Luister nu een wijl naar mij, hernam Wouter.

Hij was zelf diep ontroerd. O, nu gevoelde hij het, hoe innig hij Agneta beminde en woede tegen van Rooze laaide bij hem op.

Agneta viel in een zetel neer... Maar ze beheerschte zich en zei :

— Gij hier ! Hoe durft ge ?

— Niemand weet het... Ik had geluk, dat gij zelve open deedt. Het was een waagstuk mij te vertoonen, maar ik moest u spreken... O, Agneta, ik kan het niet verdragen, dat ge mij voor een zedellozen kerel en een moordenaar houdt. Ik zweer u, dat ik onschuldig ben... Ja, onschuldig hielden ze me aan en wierpen ze me op de pijnbank...

— Op de pijnbank ! herhaalde ze huiverend.

— Ja... Zie !

En Wouter stak den verbonden duim omhoog.

— Het was pas het begin, vervolgde hij. Had men mij niet uit de klauwen der schoutsdienaren gehaald, ik lag nu misschien bloedend op het kerkerstroo. Maar erger dan lichamelijke pijn foltert mij de gedachte, dat gij me voor schuldig houdt.

— En de bewijzen !

— Er zijn geen bewijzen ! Ik ben het slachtoffer van Pol van Rooze's gekonkel... van den ellendeling, die reeds lang mijn vaders ambt begeerde, al sloop hij gelijk een vriend onze woning binnen.

— Laster jonker van Rooze niet ! sprak Agneta verontwaardigd.

— Hij bedriegt ook u...

— Ge hebt het recht niet, zoo te spreken... of zelfs, om hier te komen ! Ga heen... en in plaats van de hulp der roovers te aanvaarden, verdedig u voor het gerecht. Zeg met welk meisje ge van Brugge kwaamt.

— Dat zal ik u mededeelen. Maar eerst moet ik u uitleggen, waarom ik het gerecht ontvlucht. Het is geen gerecht. Men luistert niet naar me. Men weigert te erkennen, dat op den avond van mijn terugkeer naar Nieuwpoort, die Roza zich nog in het gasthof te Brugge bevond. Men wil mij door foltering doen bekennen, wat ik niet misdeed. Is dat recht ? Men hoont mijn rechtschapen ouders... Is ook dat recht ! En ik werd niet door roovers verlost...

Agneta kwam onder den indruk van Wouters taal. O, ze had zoo gaarne aan zijn onschuld geloofd ! De liefde voor hem was immers niet uitgedoofd.

— Met welk meisje zijt ge dan naar Nieuwpoort gekomen ? vroeg ze.

— Luister... ik zal kort zijn !... Toen ik uit Brugge vertrok, werd ik onderweg, door roovers gevangen genomen. Deze hadden tot doel niet mij te bestelen, maar me als gijzelaar te gebruiken, om van mijn vader de vrijheid van een hunner mannen te eischen. Somber stapte ik tusschen de kerels voort... Maar gij kent die geschiedenis.

— Ja, ge werdt bevrijd door den voerman van een huifkar...

— Juist !... Maar op die huifkar zat een meisje. Zij moest naar de Reiger. De vader verzocht me haar tot daar te brengen, daar hij zich zelf niet onder de muren van Nieuwpoort kon vertoonen.

— Het was de zoogenaamde Isegrim.

— Ja... Doch dat wist ik toen niet. Toch drong hij aan op geheimhouding. Wel wat roekeloos beloofde ik die. Denk aan mijn toestand ! Die man had me bevrijd... Ik vergezelde de dame.

— Isegrims dochter... En... een heks !

— Neen, Agneta !

— Men heeft haar nu aangehouden...

— Een dom, enggeestig gerecht ! En ik geloof aan geen hekserij...

Angstig keek Agneta den jonker aan.

— Wat... gij gelooft aan geen hekserij ! riep ze uit.

— Neen ! In elk geval is die jonkvrouw geen heks... Maar daarover kunnen we later spreken. Ge hoort dus, dat het niet Roza was, die me vergezelde... Van Rooze heeft dat uitgestrooid...

— Maar het parelsnoer dan !

— Nooit heb ik uw parelsnoer in mijn handen gehad... Roza zou aan den schout van Loo verklaard hebben, dat ik haar het juweel gaf. Maar Benedictus is een schurk... En Roza was dood en kon niet meer gehoord worden. Ik kan even goed van Rooze beschuldigen haar het snoer geschonken te hebben. Hij was bij u, den avond van het feest te Veurne... Hij kon het u ontfutselen...

— O, wat gij durft zeggen !

— Heeft men mij gespaard ?...

— En de brief...

— Dien men in het huis der misdaad vond ? Nooit heb ik zoo'n brief

geschreven ! Als men eens begint te konkelen, kan men alles uitvinden !... Ik ben onschuldig...

— En uw aanwezigheid te Loo !

— Welnu, ik wil u alles openbaren... Ik was daarheen gegaan, om Isegrim te spreken. Isegrim is een vervolgde, maar een eerlijk man. Ik wilde zijn dochter beschermen tegen het dom bijgeloof, dat tot zulke wreedheden leidt.

— De heks van Nieuwpoort ! En ge staat onder haar macht ! kreet Agneta. Ga heen... ik weet niet, hoe ge mij nog lastig durft vallen... Neen, jonker van Dillen, ge hebt me niet overtuigd van uw onschuld, maar ik geloof, dat gij onder boozen invloed hebt gehandeld, den invloed van haar, die men nu onschadelijk maken zal.

— Jacqueline ! Een edel meisje, doch zoo rampzalig.

— Ongelukkige ! Ieder verfoeit haar en gij hebt haar beschermd. Ga nu heen... Uw plaats is hier niet...

— Ik moet wijken voor den ellendeling, die me vervolgt, en nu schout van Nieuwpoort is geworden door zijn valsch gekonkel en zijn kruiperij voor den vreemden bezetter !

— Ik gebied u over jonker van Rooze te zwijgen... Hij is mijn verloofde. En mijn oom stent in ons huwelijk toe ! Vertrek nu... of ik roep om hulp... Uw komst hier is een hoon, mij aangedaan.

Van Dillen veranderde van houding. In zijn blik laaide woede. En minnennijd beheerschte hem.

— Goed... laat me uit... ik ga ! zei hij met heesche stem.

Ze volgde hem in de gang, verlicht, dat hij zoo gewillig vertrok. Maar toen ze de deur geopend had, greep van Dillen haar plots vast en sleurde haar buiten.

— Ik zal u dan met geweld voor den schurk beveiligen, sprak hij. Ik handel uit liefde, en ge hebt niets te vreezen. Maar van Rooze zal niet overwinnen...

Van Dillen floot en uit de heesters sprongen twee mannen te voorschijn.

— Help me, sprak Wouter op gedempten toon. Ik voer de jonkvrouw mee...

Agneta, eerst doodelijk verschrikt, slaakte nu een kreet... Deze ontvoering was voor haar een vreeselijke verrassing...

GIJZELAARSTER.

Ook Wouter van Dillen was ontsteld door zijn daad. Hij had gehandeld onder zijn indruk van jaloerschheid en haat jegens van Rooze... De mededeeling van Agneta zelve, dat haar keuze beslist was, greep Wouter zoo aan, dat hij alleen naar zijn gevoel luisterde... Hij begreep, dat hij Agneta nu niet overtuigen kon van het bedrog, waarvan ze het slachtoffer worden zou... Een gelegenheid om haar nog te spreken, zou hij niet hebben. Daarom wilde hij haar buiten bereik van Pol van Rooze stellen. Er was slechts een middel en hij paste het nu toe. Dat alles was hem als door den geest geïllust...

Hij had twee mannen meegenomen, toen hij zich naar het landgoed van baron van Ramsdijk begaf. Maar toen dacht hij niet aan een schaking.

Hij wilde boden hebben, in geval Agneta toestemde haar hulp te verleen en om Jacqueline te bevrijden. Die boden moesten dan mannen halen, welke te Nieuwpoort den aanslag op de gevangenis zouden doen.

O, zelf overtuigd van het goede recht, had Wouter naief gemeend, ook Agneta daarvan te doordringen. En zij wees hem de deur... ze sneed alle verdere onderhandelingen af. Ze had slechts smaad en verachting voor de zoogenaamde heks van Nieuwpoort. En Wouter, die gekomen was in de hoop op haar bijstand te kunnen rekenen !

Uit diepe teleurstelling en minnenijd, uit haat jegens van Rooze, was dit wilde plan tot ontvoering ontstaan. En de als boden bestemde mannen konden daarbij helpen. Ze deden het gewillig en namen het meisje tusschen hen in. Ze vroegen geen uitleg, gewoon blindelings te gehoorzamen aan Isegrim. En ze wisten, dat jonker van Dillen voor den hoofdman op gang was.

Een jonkvrouw ontvoeren... Ze waren immers ook bij het stoute stuk te Veurne geweest, toen Isegrim de dochter van den schout uit de feestzaal schaakte.

— Help ! riep Agneta.

— Ge moet zwijgen, zei van Dillen.

— We kunnen haar den mond breidelen, sprak een der mannen.

— Stil, stil, vermaande Wouter. De jonkvrouw zal verstandig zijn.

— O, ge handelt laf ! kreet het meisje.

— Neen, ik heb maar een drijfveer : ware liefde ! Ik doe het tot uw welzijn, verzekerde Wouter.

— Laat mij naar huis terugkeeren !

— Ik kan niet. Dan valt gij in de macht van een aartsschelm !

— Wat wilt ge dan doen ?

— U op een veilige plaats brengen, tot mijn onschuld blijkt. Later zult ge me dankbaar zijn. Ge weet wel, in welk gevaar ge verkeert.

— Jonker van Dillen, ge handelt eerloos ! Ha, ik merk het, dat ge de vriend zijt van Isegrim, die Adelida Prijcke ontvoerde. Ge hebt zijn snoodheid reeds goed geleerd...

— Neen... ge vergist u... De snoodheid schuilt ergens anders.

— Nogmaals beveel ik u mij naar mijn oom terug te laten keeren !

— Ik kan niet... Van Rooze zal niet zegevieren...

— Dus ge handelt uit lage jaloeschheid... Ik deed mijn keus en nu wreekt ge u zoo !

— Ge beoordeelt me onrechtvaardig ! Dat zal u later blijken...

— Ik weiger u te volgen...

— Dan zullen wij gedwongen zijn u te dragen...

— Ik zal om hulp roepen...

— Ik moet het u verhinderen, zelfs zoo noodig, door u een doek voor den mond te binden... O, Agneta, heb vertrouwen in me... Niemand zal u deren !

— Vertrouwen in een vrouwenroover ! O, ge moet diep gevallen zijn ! En die man wilde me van zijn onschuld overtuigen... Denk dan tenminste aan

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort

Uitgaaf B. H. HANS, Contich.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Vijfde druk.

Nr. 41.

A. HANS.

De Gierigaard

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.